Nr. 10. Lwów, piątek 17. września 1920. Rok I.

Kolekcja Emila Kornasia

Wojewódzka Biblioteka Publiczna CZYTELNIA w Opolu

Wychodzi codziennie
oprócz niedziel i świąt o godzinie 7-ej wieczorem.

Redaguje Komitet redakcyjny. — Redakcja i Adm. Długosza 5.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa d. 15. września 1920.

Na froncie południowym oddziały nasze łącznie z armią ukraińską przekroczyły linję Dniestru pod Żeżawą, Jezupolem, oraz Haliczem i zajęły w ciężkich walkach wzgórza na wschód od Halicza, obsadzając miejscowości Michałówka i Bołszowce. W akcji tej wzięto jeńców i karabiny maszynowe.

Dalej na północ, w rejonie między rzekami Gniłą Lipą a Świrzem, oddziały nasze osiągnęły linię Martynów, Kołokolin, Zagórze, Podkamień. Na reszcie frontu małopolskiego zwykłe walki patroli wywiadowczych. We wczorajszym wypadzie na Lackie odznaczył się podpor. Magiera z 12. pp., który trzykrotnie ranny wytrwał na stanowisku do końca bitwy, w czasie której został zniszczony 421 pułk piechoty sowieckiej.

W rejonie na wschód od Włodzimierza Wołyńskiego oddziały nasze posuwają się zwycięsko naprzód, zajęły Berezowce i Chorostków. Kontratak nieprzyjacielski w rejonie Kowla został odparty.

Na północny wschód od Kowla oddziały gen. Bałachowicza zajęły Kamień Kaszyrski, zdobywając baterję armat, 1.000 jeńców, 500 wozów taborowych, oraz masę pocisków. Na wschód od Kobrynia oddziały nasze po odparciu kontrataków nieprzyjacielskich, przekroczyły linję kanału Bug-Dniepr.

Na północ od Kobrynia rozbity nieprzyjaciel straciwszy 150 jeńców, 16 karabinów maszynowych, oraz 600 rannych i zabitych w polu, cofa się na Prużany.

Na Świsłoczy nieprzyjaciel cofnął się na wschodni jej brzeg.

W Suwalszczyźnie zwykłe walki straży przednich.

Naczelne Dowództwo W. P.
Sztab Generalny.

Dokoła rokowań pokojowych.

Francja skłoni Polskę, by nie stawiała trudnych warunków.

„Berl. Tageblatt" donosi z Rzymu: Z Aix les Bains donoszą dodatkowo, że pomiędzy Millerandem a Giolittim panuje w kwestji polskiej zupełna zgoda. Francja skłoni Polskę, by nie stawiała Rosji zbyt trudnych warunków, Polska, zdaje się, zgodzi się na to. Co do Rosji nie uzyskano jednomyślności, ponieważ Giolitti życzy sobie nawiązania stosunków, natomiast Millerand jest temu stanowczo przeciwny.

Polska delegacja pokojowa w Gdańsku.

Wczoraj rano przybyła do Gdańska z Warszawy polska delegacja pokojowa wraz z ekspertami i personalem pomocniczym. Delegacji towarzyszy kilkunastu korespondentów pism polskich i zagranicznych. Główna część delegacji w liczbie 60 osób odpłynęła popołudniu na 3 torpedowcach do Libawy Pozostali członkowie delegacji oraz reszta korespondentów wyjeżdżają do Rygi w najbliższym czasie.

Przybycie rosyjskiej delegacji pokojowej do Rygi.

Königswusterhausen, 16 września. Przewczoraj wieczorem przybyła do Rygi bolszewicka delegacja pokojowa z personalem pomocniczym i zajęła hotel „Petersburski", oddany jej przez rząd łotewski.

Cziczerin na czele delegacji pokojowej?

Z Rygi donoszą, że Cziczerin ma osobiście stanąć na czele delegacji pokojowej.

Bolszewickie pogróżki.

Holenderskie Biuro prasowe donosi na podstawie radiotelegramu z Moskwy, że rząd bolszewicki grozi nową oienzywą na Warszawę. Pogróżki te mają oczywiście za zadanie wpłynąć na ustępliwość naszej delegacji pokojowej.

Znaczenie zwycięstw na Wołyniu.

Prasa wiedeńska podnosi znaczenie zajęcia Włodzimierza Wołyńskiego i Kowla, które nie pozostanie bez wpływu na front galicyjski.

Francja w obronie Polski.

Z Paryża donoszą, że rząd francuski przesłał nowy protest do Berlina z powodu zatrzymywania amunicji dla Polski w kanale kilońskim.

Układ francusko-węgierski.

Układ francusko-węgierski zawiera między innemi następujące postanowienia: Francja zobowiązuje się wyekwipować i zaopatrzyć armię węgierską w sile 140.000 ludzi, która miałaby w razie potrzeby pospieszyć na pomoc Polsce. W zamian zato poprze Francja interesy węgierskie zwłaszcza o ile chodzi o pewne poprawki granic. Francja obowiązuje się poprzeć Węgry na wypadek zaatakowania ich przez Austrję lub bolszewików.

Tajny traktat między Francją a Wranglem?

Angielskie dzienniki ogłosiły niedawno brzmienie tajnego traktatu, który Francja miała zawrzeć z Wranglem. Wrangel miał uznać długi rosyjskie wobec Francji, ta zaś miała za to przyprowadzić do porządku fabryki i uzbroić armię.

Dla Polski jest ta sprawa bardzo ważną, dlatego musi nasza dyplomacja ją śledzić z uwagą.

Narady w Aix les Beins.

Z Genewy donoszą, że na obradach w Aix les Bains zwyciężyło zapatrywanie francuskiego prezydenta ministrów, Milleranda, który żąda stanowczo, aby rząd włoski z równą energią, jak Francja domagał się wykonania traktatu wersalskiego. W ten sposób zostało umocnione przymierze między Francją a Włochami. Włosi uzyskali za bezwzględne popieranie Francji, znaczne ustępstwa; między innemi dostali oni z dawnej floty austryackiej okręty wojenne o pojemności 50.000 tonn.

Rokowania polsko-litewskie.

Warszawski „Naród“ donosi: Wczoraj w sprawie rokowań polsko-litewskich udali się do Kalwarji (Suwalszczyzna): naczelnik wydziału ministerstwa spraw zagranicznych Łukasiewicz, oraz pp. podpułk. Mackiewicz, Arciszewski i Broemer.

Konferencja w Londynie zajmie się zatargiem polsko-litewskim.

Premier francuski Millerand przyjął zaproszenie na konferencję londyńską, która ma się zająć zatargiem granicznym polsko-litewskim, z zastrzeżeniem jednak, że konferencja ograniczy się jedynie do tego tematu i że rząd sowiecki nie będzie na nią zaproszony.

Ruch powstańczy na Ukrainie.

Z Warszawy nadeszły wiadomości, że na Ukrainie szerzy się powstanie przeciwbolszewickie, którego władze sowieckie nie są w stanie stłumić. Powstańcy odrzucili warunki postawione im przez bolszewików. Uzbrojone oddziały włościan ukr. powstają na całym obszarze Ukrainy.

Buta niemiecka.

W Herne, w Westfalii odbył się niemiecki wiec demonstracyjny, na którym m. i. uchwalono następujące rezolucje:

Domagamy się wypędzenia wszystkich emigrantów polskich, przybyłych po rewolucji, szczególnie tych, którzy w czasie wojny odjechali do Polski i wrócili z powrotem. Żądamy obłożenia aresztem pieniędzy w polskich bankach i obywateli polskich jako zastawu za zatrzymanie dóbr niemieckich w Polsce. Żądamy usunięcia napisów na sklepach kupców polskich, żądamy zakazu umieszczania w oknach wystawowych orzełków polskich, dalej zakazu noszenia czapek i odznak polskich. Od rządu zaś oczekujemy zakazu zebrań polskich, szczególnie sokolich. Domagamy się zakazu tworzenia szkół polskich.

„Polak“ katowicki podając tę wiadomość dodaje od siebie: Jeżeliby rząd niemiecki zastosował się do tych żądań hakatystycznych, wtedy niech Niemcy pamiętają, że w obronie naszych rodaków stanie cała Polska, a rząd polski zmuszony będzie zastosować takie same represje wobec Niemców, mieszkających w Polsce, których przecież jest znacznie więcej, aniżeli Polaków w Westfalii.

Sprawa irlandzka.

Między Irlandją a Anglią toczy się od dłuższego czasu zacięty spór. Irlandja pragnie uzyskać niezależność polityczną i gospodarczą. Anglia jest skłonną do pewnych ustępstw i nawiązała z Irlandją tajne układy w tej sprawie. Byłoby może już przyszło do obustronnego porozumienia; położenie pogorszyło się przez głodówkę burmistrza Corcku, który brał udział w tej walce wolnościowej po stronie Irlandji.

Głodówka ta trwa już miesiąc. Utrzymują burmistrza przy życiu jedynie dzięki sztucznemu odżywianiu. Gdyby zmarł przyszłoby do zerwania rokowań i tedy dla rozwikłania sprawy pozostałyby tylko środki przymusowe.

Obok burmistrza Corcku, Mac Swineya, strajk głodowy obejmuje jeszcze jedenastu Irlandczyków.

MYŚLI.

(Wybrał J. Kleiner).

Gwałt niech się gwałtem odciska?

(Mickiewicz: „Oda do młodości“).

Trudności pokoju.

Zawrzec pokój jest znacznie trudniej aniżeli prowadzić wojnę. Szczególnie wtedy, gdy ma się do czynienia z chytrym i niesłownym przeciwnikiem, jak bolszewicy. Bijemy ich, więc chcą pokoju, ale niech odetchną, mogą pokusić się o nową wojnę.

Musimy więc bardzo ostrożnie prowadzić rokowania pokojowe, aby nie zostać oszukanymi. Rząd polski rozumie dobrze, że zawarcie pokoju byłoby dla ludności potrzebne, ale dąży do takiego pokoju, któryby nas jeśli nie raz na zawsze, to przynajmniej na długi czas uchronił od wszelkich nowych niespodziewanych ataków rosyjskich. A zarazem musi być w tym pokoju zadość uczynienie za wszystkie krzywdy wyrządzone przez Rosję. Więc nie tylko zwrot ziemi należącej się nam, ale i odszkodowania w pewnej formie za zniszczenie kraju naszego. Łączy się z tem zaś tak wielka ilość różnych wątpliwych i spornych spraw, że szczere usiłowania pokojowe rządu polskiego mogą napotkać na bardzo liczne trudności.

Dlatego na razie konieczne jest jeszcze pogotowie, a im to pogotowie będzie silniejsze, tem i rychlejszy pokój. Jest przecie stare przysłowie, że kto chce pokoju musi gotować wojnę.

Trudności pokoju są tem większe, że kraj cały musi być odpowiednio przygotowany na nowe stosunki, jakie mogą zapanować w razie zawarcia pokoju. W przeciwnym razie pokój z Rosją bolszewicką mógłby być dla nas większą klęską aniżeli wojna. Wyobraźmy bowiem sobie, coby się stało, gdyby po zawarciu pokoju zaczęto nagle wywozić od nas do Rosji wygłodzonej i obdartej wszystką żywność i towary. Trzeba przygotować odpowiednie zakazy i ograniczenia, bo w przeciwnym razie pokój z bolszewikami byłby dla nas ruiną.

Do pokoju nie można więc zdążać szybko i za każdą cenę, ale spokojnie, rozważnie, a równocześnie z całą gotowością bojową.

Tylko w tym wypadku możemy osiągnąć pokój nie tylko korzystny ale i trwały.

Jesteś żołnierzem!

Jesteś żołnierzem! I stoisz na straży
Kresów ojczystych i rodzinnych gniazd,
Szalę zwycięstwa Twe ramię przeważy,
Ale za blaskiem idź Przewodnich Gwiazd!

*Jesteś **Rycerzem** Wyzwolonej Ziemi.*
Nie najemnikiem wroga zgasłych dni,
Przeszłość spłynęła mękami srogiemi
I znów nad Polską odblask chwały lśni.

*Jesteś **Szermierzem** na widowni życia*
I świętej sprawy broni Twoja dłoń,
Kresy czekają obrońców przybycia,
Zagładę niesie hord krwiożerczych toń.

Idź z wiarą w sercu, niech twą pierś osłania
Zwycięski Krzyża ramiennego znak
I blask słoneczny, gdy z chmur się wyłania,
Niech opromieni dróg celowych szlak!

Leć w bohaterskich zapasów przeboje,
W bezkresne obszary ojczystych ról
I rozwiń Orle młody, skrzydła Swoje,
Gdy Wodzem twoim Orzeł Biały — król!

Ks. BISKUP BANDURSKI.

Zwierzęce czyny żołnierzy armii czerwonej.

Pisma bolszewickie przy każdej prawie sposobności głoszą, że uświadomieni (!) żołnierze czerwonej armii walczą w imię swych szlachetnych (!) idei.

Jak zaś wygląda owo uświadomienie żołnierza czerwonej armii, walczącego w imię bolszewickich idei, świadczą następujące fakty:

1. W Krasnem ostatnimi dniami podczas swego pobytu żołnierze bolszewiccy zrabowali doszczętnie mienie tamtejszej gospodyni 42-letniej Anny Rak, którą też pobili. Kobieta usiłowała życie swe ratować ucieczką. Wówczas uświadomieni żołnierze poczęli strzelać z karabinów za uciekającą i zaprzestali strzelać dopiero wtenczas, gdy Rakowa trafiona kulą w plecy, upadła na ziemię.

2. W Knihyniczach powiat Rohatyn, uświadomiony żołnierz bolszewicki strzelił z karabinu do bezbronnego 32-letniego Jędrzeja Hałuszczaka w czasie, gdy ten był zajęty w polu kopaniem ziemniaków. Hałuszczak został trafiony kulą w brzuch.

3. W Zadwórzu, 19-letnia Marja Potoczna została raniona w pierś i lewą rękę kulami karabinu maszynowego w czasie, gdy na podwórzu nabierała wodę ze studni.

To jest dorywcza kronika jednego dnia tylko, Podobne łajdactwa nad ludnością cywilną powtarzają się codzień. I zwierzęta rosyjskie śmią jeszcze mówić o tem, że niosą swobodę i wolność! Jestto swoboda, ale wściekłego wilka, któremu wolno bezkarnie zgładzać bezbronne ofiary.

Zwolnienie nauczycieli z wojska.

Ministerstwo spraw wojskowych poleciło zwolnić natychmiast z wojska wszystkich nauczycieli szeregowych, niezdolnych do służby frontowej (grupa C). Nauczycieli - oficerów będzie się zwalniać tylko na imienne reklamacje, podobnie i nauczycieli - szeregowych, którzy są zdolni do służby frontowej.

Ułatwienia dla wojsk. akademików.

Z końcem tego tygodnia odbędzie się w Warszawie, staraniem ministra oświaty narada rektorów szkół akademickich, która zajmie się sprawą uruchomienia szkół wyższych, ułożeniem planu pracy, któryby dawał rękojmię, iż młodzież nie straci roku szkolnego nawet w razie późniejszego rozpoczęcia się wykładów i wreszcie sprawą przyjścia z pomocą materjalną ubogiej młodzieży akademickiej po demobilizacji.

Dodatki dla inwalidów wojskowych.

Dotychczasowe zasiłki dla inwalidów były niesłychanie małe. Chcąc tym biednym ludziom przyjść choć w części z pomocą, rada ministrów uchwaliła projekt wypłacenia inwalidom za rok 19.9 następujących dodatków do zasiłków:

Inwalidom od 15—25 procent niezdolności zarobkowej — 25 mk, od 26—40 proc., niezdoln. zarobk. — 35 mk, od 41—60 proc. niezd. zar. — 50 mk, od 61—80 proc. — 65 mk, od 81—100 proc. niezdolności — 85 mk.

Nadto inwalidzi dwu pierwszych kategorji otrzymają na żonę 20 mk, na każde dziecko 25 mk.

Potrzeba na to przeszło 5 milionów marek.

PORADNIK ŻOŁNIERSKI.

W „Gazetce żołnierskiej“ zostaje pod tym tytułem otwarta osobna rubryka. W niej będziemy udzielać odpowiedzi i wyjaśnień na pytania, z jakiemi zwróci się do nas żołnierz.

Jeśli masz żołnierzu jakie wątpliwości, lub chcesz się o co zapytać, wyślij list lub kartkę do redakcji „Gazetki żołnierskiej“, a w Gazetce wyczytasz niebawem odpowiedź dla siebie. Adres redakcji: **Lwów, ul. Długosza 5.**

Handel z Rosją opłaca się!

Na statku „Pietro-Kalir“ przywieziono do Włoch z Rosji moc prowiantów, w zamian za środki lecznicze. Oto ich wykaz wedle gazet polskich: 2300 ton jęczmienia zepsutego, 700 ton mamałygi spleśniałej i niezdatnej do użytku, 700 ton starego zboża z przed 4 lat pomięszanego z ziemią, ze szmatami, papierami, niewystrzelonymi nabojami itp. odpadkami.

Dla takich to towarów i korzyści sprzedaje się Polskę.

Przemytnictwo na granicy polsko-niemieckiej.

Z Krakowa donoszą: Nie ma dnia, by straże graniczne nie przytrzymały zbrodniczych przemytników monety kruszcowej i papierowej, okradających w ten sposób majątek państwowy i obniżających wartość polskiej waluty.

Oto nowy fakt, jaki podają czynniki urzędowe dworca kolejowego w Szczakowej. Dnia 9 bm. zarządzono ponowną rewizję pasażerów pociągu mysłowieckiego. Rewizja wydała rezultat nadzwyczajny, gdyż odebrano przemytnikom przeszło 2,000.000 mkp., wiele banknotów rumuńskich, amerykańskich, niemieckich i innych.

Na podstawie poufnego zawiadomienia jednego z inspektorów policji wiedeńskiej przywieziono na komisarjat pod zarzutem kontrabandy walutowej niejaką Frydę Berger, zamieszkałą w hotelu „Stefania“, u której podczas osobistej rewizji znaleziono w protezie nogi ukrytych 296.000 kor. w austr. niestemplowanych banknotach, 202 kor. czeskich, 210 marek polskich i 537 kor. w stemplowanych austr. notach bankowych.

Z Polski i ze świata.

Za dużo kobiet w Austrji. Tegoroczny spis ludności w niemieckiej Austrji wykazał znaczną przewagę kobiet. Ludności żeńskiej jest tam prawie 3 miljony dwieście tysięcy, podczas gdy mężczyzn jest tylko 2 miljony 900 tysięcy.

Kara chłosty na Węgrzech. Węgierskie Zgromadzenie Narodowe obradowało ostatnio nad wprowadzeniem kary chłosty, ponieważ dotychczasowe kary z powodu zdziczenia ludności nie wystarczają.

Dalekonośne działo francuskie. W Liege będą niebawem próbować nową armatę dalekonośną, wynalezioną przez Francuza, Delamarre-Maze. Oczekują jeszcze na przesyłkę specjalnego prochu, jaki jest do armaty potrzebny.

Otwarcie nowego krateru. Dzienniki włoskie donoszą że znów na Monte Pisanino, rozwarł się krater wulkanu z którego wznoszą się potężne obłoki dymu i płomieni, napełniające dokoła powietrze wyziewami siarczanemi.

Pozostały po Vanderbilcie majątek. Spuścizna po zmarłym niedawno w Paryżu miliarderze amerykańskim, jak donoszą z New Yorku, wynosi 100 miljonów dolarów i przypada cała niemal jego wdowie i synom. Słynna galerja obrazów Vanderbilda, dostaje się w spadku muzeum »Metropolitan«.

Wybryki armii ukraińskiej. Oddział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych ukraińskiej republiki ludowej w Tarnowie, komunikuje: Ze względu na rozszerzane w prasie wiadomości o nadużyciach poszczególnych oddziałów armii ukraińskiej, rada ministrów ukraińskiej republiki ludowej poleciła dowódcom armii dołożyć wszelkich starań, aby nie dopuścić do powtórzenia się takich wybryków, oraz aby sprawę niezwłocznie zbadali i winowajców jak najsurowiej ukarali.

Uroczyste wręczenie sztandaru. Z Poznania donoszą: Wczoraj przed południem odbyła się w Poznaniu na błoniach uroczystość wręczenia sztandaru, ufundowanego przez panie wielkopolskie ochot. pułkowi jazdy Mielżyńskiego. Po odprawieniu nabożeństwa przemówił do żołnierzy ks. proboszcz Janasik. — Po poświęceniu sztandaru gen. Raszewski wygłosił do żołnierzy krótką przemowę. Uroczystość zakończyła defilada wojskowa.

Wykupno monet złotych i srebrnych. Polska Krajowa Kasa pożyczkowa nabywa monety złote i srebrne obce po następujących cenach: za 1 rubel w złocie 93 mk., w srebrze 60 mk., za 1 rubel bilonem 12 mk., za 1 mk. niemiecką w złocie 43 i pół mk., w srebrze 16 i pół mk., za koronę austr. w złocie 37 mk., w srebrze 13 i pół mk., za franka w złocie 35 mk., w srebrze 13 i pół mk.

100.000 politycznych uchodźców w Wiedniu. Wedle wykazu urzędu politycznego przy wiedeńskiej dyrekcji policji, przebywa obecnie w Wiedniu 100.000 politycznych uchodźców. Największą ich część stanowią Ukraińcy i Rosjanie.

Strajk na kolejach w Stanach Zjednoczonych. Wedle doniesień z Nowego Jorku w tych dniach wybuchł strajk na wszystkich kolejach w Stanach Zjednoczonych. Objął on już 90 proc. robotników. Cały ruch towarowy z tego powodu jest sparaliżowany.

Źle odziany Lloyd George. Pewien sprawozdawca, którego w tych dniach przyjął Lloyd George w Lucernie, ze zdziwieniem powiada, iż ów wielki dyplomata przyjął go „w nieporządnem, wyblakłem ubraniu“. Pewien angielski dziennik przypomina, że Lloyd George strojem swym zachowuje dawną tradycję. Lord Salisbury i ks. Norfolk walczą o sławę, by uchodzić za najgorzej odzianych członków Izby najwyższej. — Balfour ukazał się już nawet w Izbie poselskiej we flanelowych spodniach, flanelowej koszuli i brunatnych tennisowych bucikach. O angielskim dyplomacie Thompsonie opowiadają, że gdy będąc w Kissingen przechadzał się pewnego dnia ze swoim przyjacielem, spotkał ich i pozdrowił elegancko odziany mężczyzna. „Kto to był?.— zapytał przyjaciel — pewnie jakiś książę rosyjski? — „Ach nie ? — odpowiedział Balfour — to tylko mój służący“.

Wyludnienie miast na kresach wschodnich. Pisma warszawskie zamieszczają zestawienia liczbowe, z których wynika, że szczególnie miasta i miasteczka na wschodnich kresach wskutek ostatnich wypadków wojennych uległy bardzo znacznemu wyludnieniu.

Rabunki litewskie. Wedle doniesień pism warszawskich, wojska litewskie w czasie swego pobytu w Suwałkach dokonały bardzo licznych rabunków i wywiozły z Suwałk archiwum hipoteczne, księgi, akty, oraz wiele przedmiotów z tutejszych sądów.

KĄCIK HUMORYSTYCZNY.

— Jakże tam pani sąsiadce idzie teraz pralnia? Chyba nie tęgo; tyle młodzieży poszło do wojska...

— E nie mogę narzekać. Choć ubyła klientela, co poszła do wojska, ale za to ci, którzy nie poszli, ze strachu nieraz po trzy razy dziennie zmieniają bieliznę.

*

— Wacek!

— Co?

— Na masz, zabij ją.

— Co takiego? Kogo?

— Znalazłem na mojej poduszce blondynkę.

— To sam ją sobie zabij.

— Także coś! Będę własną kuzynkę mordował? Przecie to moja krew w jej żyłach. (Łazik.)

Drukarnia i Introligatornia B. O. G. we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 77. 1553.8000